

Lönsamhet på spannmålgårdar i Mälardalen, vad är viktiga åtgärder

Anders Krafft
Lantmännen

VÄXTråd

Anders Krafft

- 2004-2014 Rådgivare på VäxtRåd
- 2014- Regionchef Lantmännen Lantbruk
Östergötland, Sörmland och Gotland

VÄXTråd

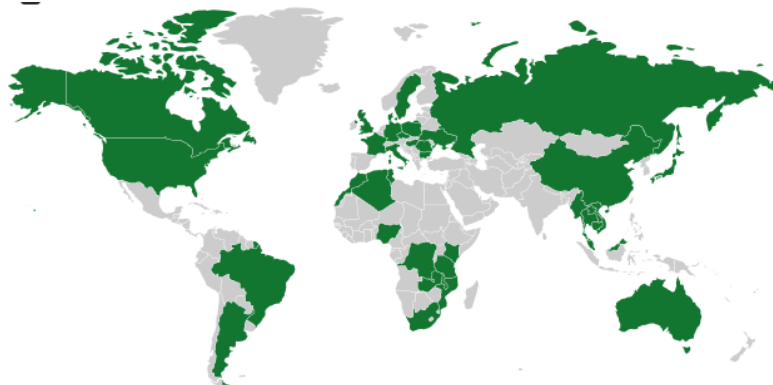
VäxtRåd

- Tillhör Lantmännen Lantbruk
- Bedriver oberoende rådgivning i östra Mellansverige sedan början av 80-talet
- Idag 6 rådgivare med kontor i Uppsala och Norrköping
- 700 lantbrukskunder med ca 130 000 ha

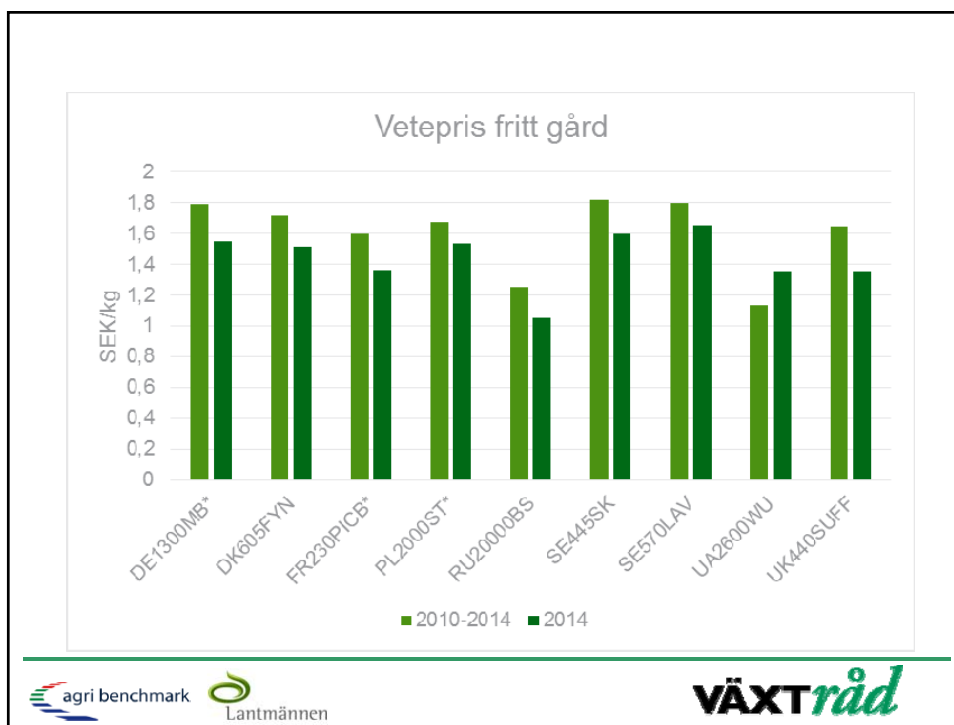
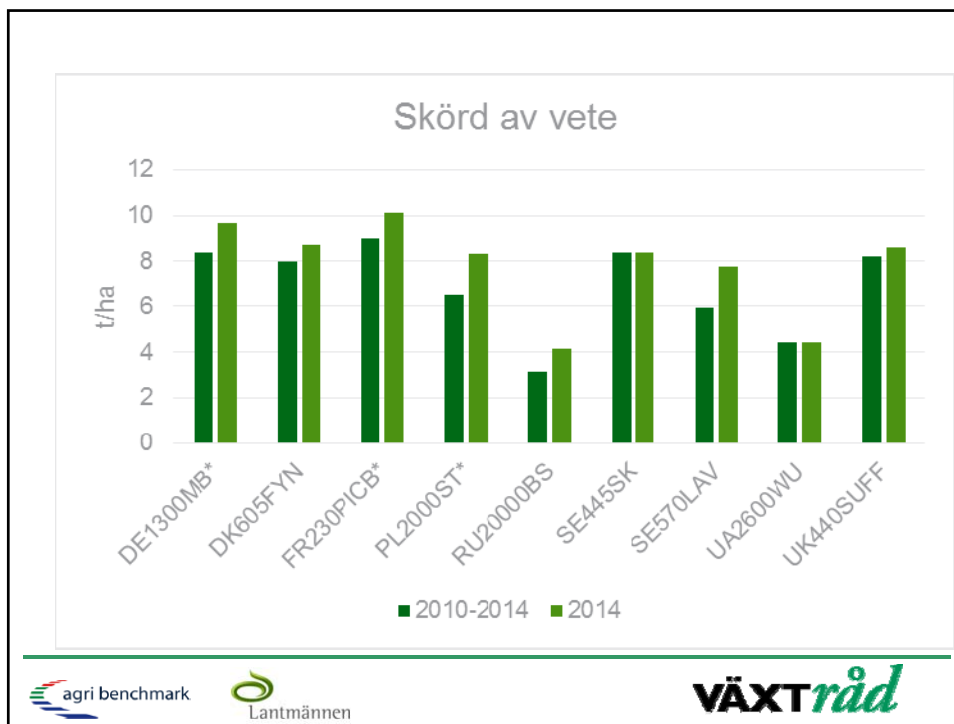

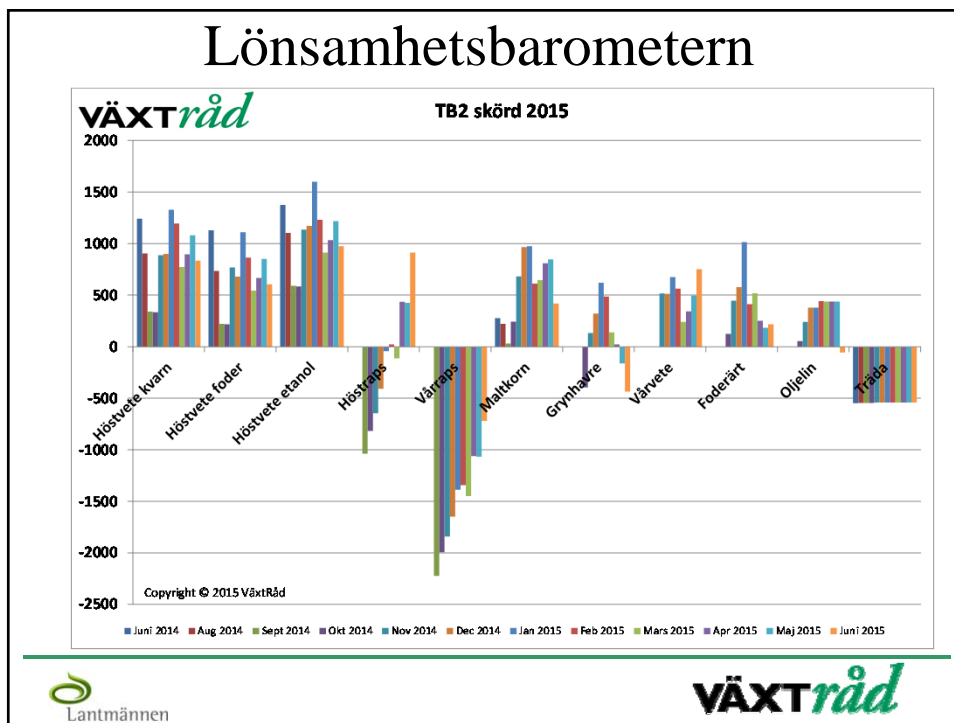
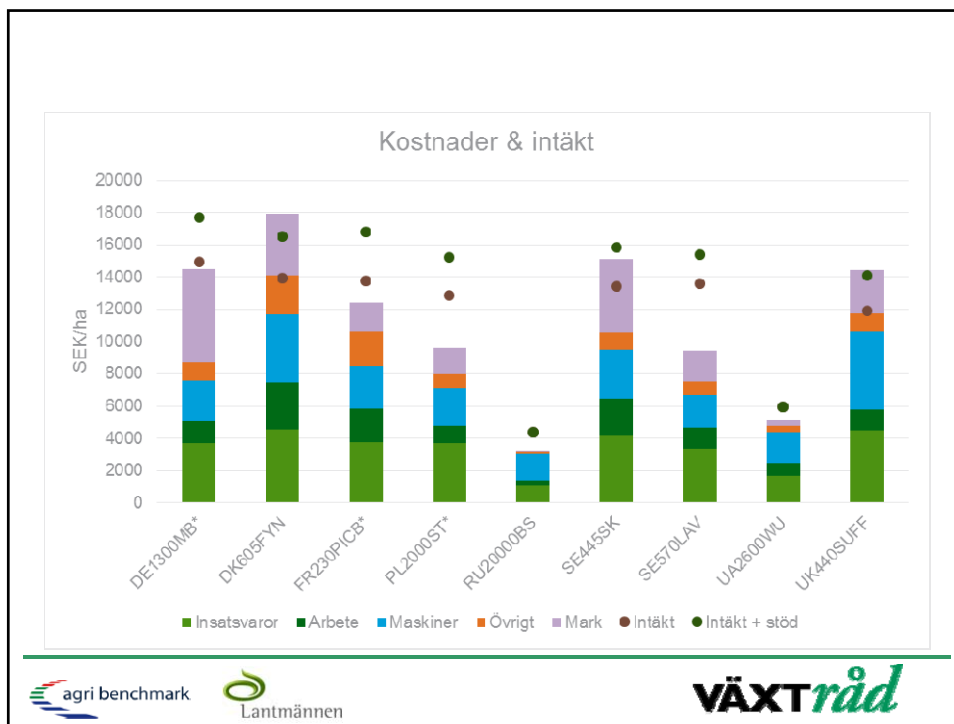
VÄXT*råd*

Agribenchmark – Cash Crop www.agribenchmark.org

VÄXT*råd*

Slutsatser kring lönsamhet

- Sverige är konkurrenskraftigt
- Lönsamheten varierar väldigt mycket för en skörd
- Som företagare måste man bli ännu bättre att hantera denna variation
- En av de största utmaningarna i Mellansverige är variationen i skörd mellan åren

Viktiga utmaningar i företagandet

- Stor odlad areal inte en säker väg till hög lönsamhet
- Måste bli bättre på att bestämma vad är mina möjligheter och begränsningar
 - tex Mellansverige har större skördevariation än tex Skåne

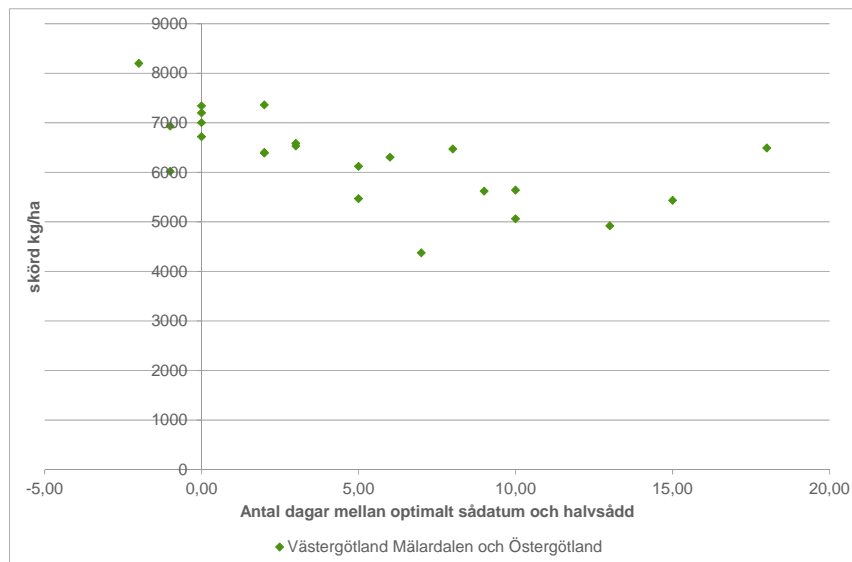
Höstvete mot nya höjder

- 32 st kvalitativa intervjuer
- Öster-, Västergötland, Mälardalen och Skåne.
- Par-studier, 4 par i varje region, en normalavkastande och en med hög skörd
- Urvalskriterier: ca 1000 kg i skördeskillnad, samma väder – och jordartförutsättningar, 5 års skördestatistik

Sammanfattning

- Bra markfaktorer en hygien-fråga för att ta hög skörd
- Såtidpunkten väldigt viktig för skörden

Såtidpunktens inverkan på skörden

Sammanfattning

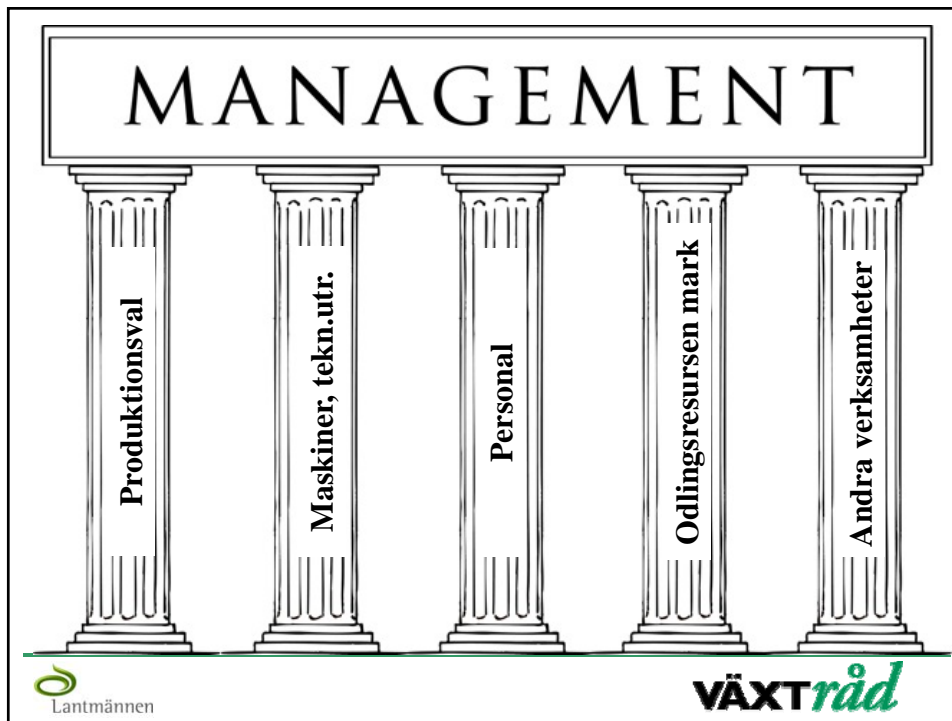
- Bra markfaktorer en hygien-fråga för att ta hög skörd
- Såtidpunkten väldigt viktig för skörden
- Inte alltid samma frågor som påverkar skörden i alla regioner
- Brukarna uppskattar att man kan höja skörden 10-20 %
- Normalgårdarna anger att markpackning, dränering och dikning är viktigast
- Plusgårdarna anger att management, timing personal är viktigast för att höja skörden

Sammanfattning Management

- Plusgårdarna utför de flesta insatser bättre än normalgårdarna
- Plusgårdarna har lättare att hitta kapacitet att leja in
- Plusgårdarna anser sig ha bättre maskinkapacitet
- Plusgårdarna har bättre förmåga att båda så och skörda samtidigt
- Plusgårdarna är mer benägna att leja in körslor
- 25 % av normalgårdarna tycker låga kostnader är viktigast

VÄXTråd

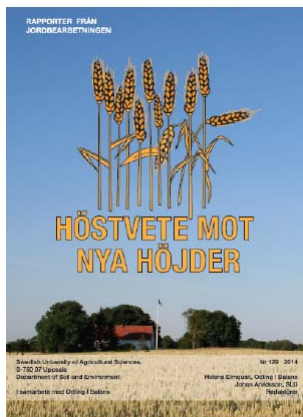

Management slutsatser

- Små skördeskillnader pga odlingsval eller maskinkapacitet mellan plus och normalskörd
- Plusgårdarna utför de flesta insatser bättre än normalgårdarna
- Skillnaderna mellan normal och plusgårdar ligger snarare i deras sätt att hantera det övergripande management – mellan pelarna
- Dåligt management i denna undersökning kostar ca 1500 kr/ha eller 550 000 kr för vår snittgård
- Bra management är avgörande för att ta en hög skörd och god lönsamhet

Nästa steg ...

- Värdesflödeskedjan av höstveteproduktionen, identifiera viktiga beslut, **management** (VäxtRåd, HS, OiB)
- Inverkan av **såtidpunkt och utsädesmängd** på avkastningen hos aktuella typsorter av höstvete" Jannie Hagman,
- Fältförsök och studier på gårdar, med olika **sådjup**
- **Gröninnovation**, Vinnova projekt en del som handlar om innovationer och lyckad höstveteadling (VäxtRåd medverkar)
- **Vetegapet**. Stort forskningsprogram, (Stenberg mfl.) Utnyttjande av skördegapet för uthållig intensifiering av höstveteproduktionen. **Kväve, PKS+mikro, bekämpning och vatten, samt modellering...**

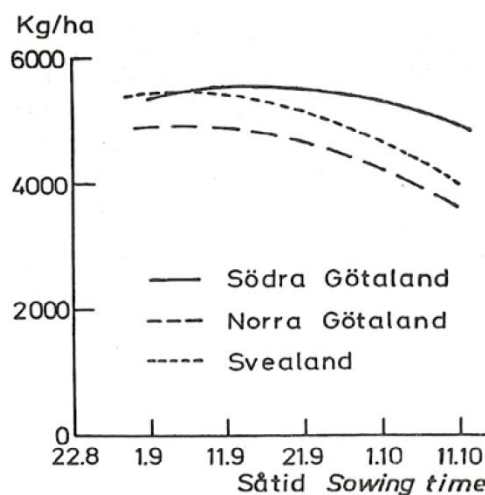

Checklista för optimal höstveteskörd

- Allmänt om projektet (Helena Elmquist)
- Jordbearbetning och etablering (Johan Arvidsson)
- Läglighetsberäkningarna (Niclas Sjöholm)
- Gödslingsoptimering (Camilla Persson)
- Slutord

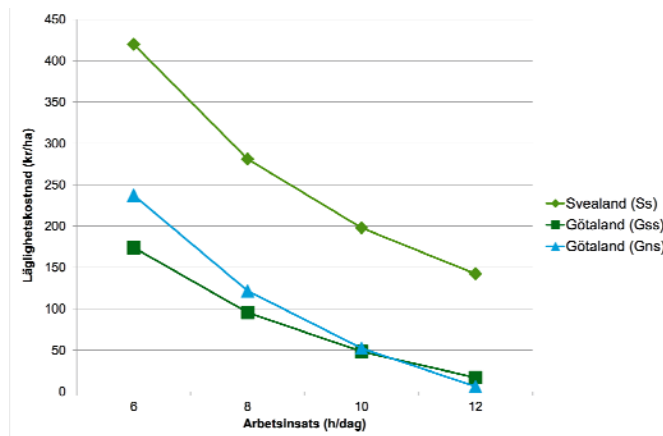
Läglighetseffekter

Andersson,
1983

Läglighetskostnader, 250 ha höstvet

Slutsatser Läglighet

- Läglighetseffekter går att ”jobba” eller köpa (öka kapacitet, leja in) bort till viss del
- Läglighetseffekter större i mellersta Sverige
- Nya utsädesmängds- samt såtidpunktförsök krävs snarast – Rekommendationerna i Södra respektive mellersta Sverige skiljer sig kraftigt

Varför har gårdsstorleken/ management betydelse för skörden?

VÄXTråd

Effekt av större areal?

Utmaningar framåt för hög lönsamhet

- Mer fokus på lokala förutsättningar – Det går inte att ha samma strategier i hela landet.
- Att öka sin areal inte alltid en väg till bättre lönsamhet
- Bli duktigare på att analysera det enskilda företagets utmaningar
- Bättre på att hantera en volatil marknad

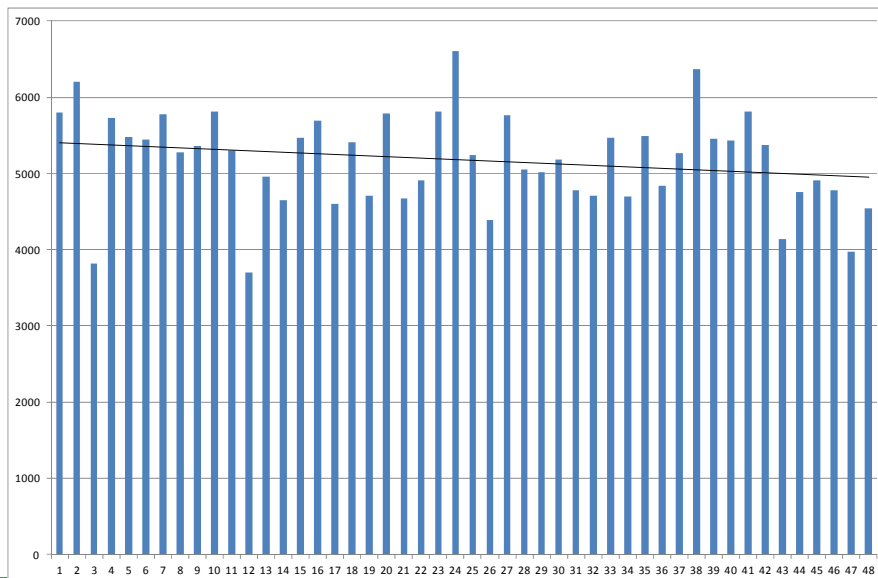

Att fundera på

- Vad är tidig och sen sådd?
 - Sent i almenackan=automatisk sen sådd?

VÄXTråd

Skördar sorterat på gårdsstorlek 03

Lantmännen

VÄXTråd

Skördar sorterat på gårdsstorlek 06

